

I 4.1 ARANJAMENTELE TRANSFRONTALIERE RAPORTABILE – DAC6

Cadrul legal

După ce Comisia Europeană a aprobat Directiva 2011/16/EU (DAC1) care asigură cadrul legal pentru schimbul de informații între administrațiile fiscale ale statelor membre UE, aceasta a fost modificată de Directiva 2018/822/EU (DAC6) prin introducerea regimului de raportare obligatorie pentru anumite tranzacții transfrontaliere care ar putea fi utilizate pentru planificare fiscală agresivă.

Impunându-se aceste obligații declarative la nivelul celor care construiesc astfel de aranjamente cu scopul obținerii unor avantaje fiscale, s-a considerat că astfel de operațiuni vor fi descurajate, dar și că se pot realiza la nivelul administrațiilor fiscale evaluări ale riscurilor de nedeclarare a veniturilor și semnale pentru inițierea unor inspecții fiscale care să corecteze obligațiile fiscale ale entităților implicate.

În legislația română, Directiva DAC6 a fost transpusă prin O.G. nr. 5/2020 care a fost completat Codul de procedură fiscală cu o serie de noi dispoziții sintetizate în:

- art. 286, care conține definițiile termenilor utilizați în cadrul Directivei;
- art. 291 indice 4, care reglementează persoanele obligate să declare termenele și informațiile conținute în declarație;
- Anexa 4 – Semne distinctive la Codul de procedură fiscală, în care sunt prezentate criteriile de analiză a aranjamentelor transfrontaliere cu scopul stabilirii obligației de raportare.

Ulterior intrării în vigoare a modificărilor aduse Codului de procedură fiscală prin O.G. nr. 5/2020, primele termene de declarare au fost prorogate prin O.U.G. nr. 107/2020 din cauza contextului pandemic.

Astfel, intermediarii sau contribuabilii relevanți, după caz, raportează:

- până la data de 28 februarie 2021, potrivit prevederilor art. 291 indice 4 din Legea nr. 207/2015 privind Codul de procedură fiscală, cu modificările și completările ulterioare, informațiile prevăzute cu privire la aranjamentele transfrontaliere care fac obiectul raportării, al căror prim pas în demersul de implementare a fost efectuat în perioada 25 iunie 2018 – 30 iunie 2020;
- unele termene de 30 de zile, detaliate în cadrul Secțiunii corespunzătoare termenelor de declarare, vor începe să curgă începând cu 1 ianuarie 2021;
- alte termene se stabilesc pentru data de 30 aprilie 2021.

Nu în ultimul rând, în sfera cadrului legal se situează O.P.A.N.A.F. nr. 1.029/2020 privind aprobarea formularului utilizat de intermediarii sau contribuabilii relevanți, după caz, în vederea raportării informațiilor cu privire la aranjamentele transfronta-

regimul de
raportare
obligatorie

dispoziții
Codul de
procedură
fiscală

termene de
raportare

aprobarea
formularului

liere care fac obiectul raportării. Acesta stabilește conținutul și cuprinde explicații privind modul de completare și de depunere la organul fiscal.

sanțiuni contravenționale

Și pentru că oricărei noi obligații instituite îi corespunde și măsura coercitivă corespunzătoare, și în cazul obligației de raportare a aranjamentelor transfrontaliere, Codul de procedură fiscală a fost completat, prin O.G. nr. 5/2020, cu sancțiuni contravenționale.

Astfel, în urma completării efectuate, potrivit art. 336 alin. (1) literele w) și x), constituie contravenție:

- neraportarea ori raportarea cu întârziere de către intermediarii sau contribuabilii relevanți, după caz, a aranjamentelor transfrontaliere care fac obiectul raportării;
- neîndeplinirea de către intermediar a obligației de notificare a altui intermediar sau a contribuabilului relevant, astfel cum este prevăzută la art. 291 indice 4 alin. (8) – obligația intermediarului ca, în cazul în care, în urma obligației de respectare a secretului, nu primește acordul contribuabilului relevant, să notifice unui alt intermediar obligația de raportare, iar în cazul în care nu există o astfel de persoană, să notifice chiar contribuabilului relevant această obligație.

valoarea amenzilor

Sanțiunile sunt deosebit de aspre, constând în amendă prevăzută la art. 336 alin. (2) lit. n) și o) din Codul de procedură fiscală de la 20.000 lei la 100.000 lei în cazul neraportării, conform art. 336 alin. (1) lit. w), și amendă de la 5.000 lei la 30.000 lei, în cazul săvârșirii faptelor prevăzute la alin. (1) lit. x) legate de neîndeplinirea obligației de notificare.

Persoanele obligate la depunerea declarației

categoriile de persoane obligate la raportare

Chiar înainte de a analiza ce trebuie efectuat asupra aranjamentelor transfrontaliere raportabile, este important de clarificat identitatea persoanelor care au obligația să le analizeze și care, în final, au obligații de raportare. Două sunt categoriile de persoane care au obligații de depunere a declarației, în conformitate cu DAC6:

1. Intermediarul
2. Contribuabilul relevant

regula generală

Regula generală vizează intermediarul, acesta fiind cel care, de regulă, identifică, dat fiind domeniul de activitate, soluții pentru a găsi beneficii fiscale pentru clienții noi sau pentru cei deja existenți.

regula specială

Regula specială este aceea că și contribuabilul relevant poate ajunge în ipostaza de persoană obligată la raportare, în anumite situații. Conform definiției cuprinse la art. 286 din Codul de procedură fiscală, contribuabilul relevant este orice persoană:

- căreia i se pune la dispoziție un aranjament transfrontalier care face obiectul raportării în vederea implementării;
- care este pregătită să implementeze un aranjament transfrontalier care face obiectul raportării;
- care a implementat prima etapă a unui aranjament transfrontalier care face obiectul raportării.

Obligația de raportare revine contribuabilului relevant și în situația în care intermediarul nu poate raporta aranjamentul ca urmare a unei obligații de păstrare a secretului profesional. Aceștia raportează aranjamentele transfrontaliere care fac obiectul raportării doar cu acordul scris al contribuabilului relevant. În lipsa acordului, acesta notifică altui intermediar cunoscut obligația de raportare dar și notifică, fără întârziere, în scris, contribuabilului relevant obligația de raportare a informațiilor cerute de lege, în cazul în care nu există un alt intermediar.

O altă situație în care contribuabilului relevant îi revine obligația de declarare este aceea în care, potrivit art. 291 indice 4 din Codul de procedură fiscală, nu există niciun intermediar, obligația de raportare a informațiilor cu privire la aranjamentul transfrontalier care face obiectul raportării revine contribuabilului relevant. O astfel de situație poate interveni în cazul în care contribuabilul, prin intermediul propriilor resurse, construiește un aranjament transfrontalier care să îi genereze un avantaj fiscal.

avantaj
fiscal

Este, spre exemplu, cazul în care administrația societății dispune departamentului de fiscalitate sau celorlalte existente, juridic, contabilitate, identificarea unor soluții de optimizare fiscală. O soluție poate fi relocarea departamentului de suport IT dintr-o jurisdicție cu o fiscalitate mai mare către o alta care impune un impozit pe profit mai mic. Cheltuielile distribuite subsidiarelor cu serviciile de suport IT vor fi înregistrate deci în condiții mai eficiente din punct de vedere fiscal, astfel că îi va reveni contribuabilului relevant obligația de declarare, având în vedere că nu există un intermediar.

identificarea
soluțiilor de
optimizare
fiscală

Deosebit de importantă este și prevederea cuprinsă la alin. (15) din cadrul art. 291 indice 4 potrivit căreia sunt exonerati de la îndeplinirea obligației de raportare contribuabilii relevanți care dețin dovezi concludente din care rezultă că informațiile necesare au fost deja raportate către A.N.A.F. de un alt contribuabil relevant.

Cea mai întâlnită situație de persoană obligată la raportare este aceea a intermediarului. Art. 286 lit. v) din Codul de procedură fiscală îl definește ca orice persoană care proiectează, comercializează, organizează, pune la dispoziție în vederea implementării sau gestionează implementarea unui aranjament transfrontalier care face obiectul raportării.

De asemenea, înseamnă orice persoană care, având în vedere faptele și circumstanțele relevante și pe baza informațiilor disponibile, a cunoștințelor de specialitate relevante și a înțelegerii necesare pentru furnizarea acestor servicii, știe sau ar fi rezonabil de așteptat să știe că s-a angajat să furnizeze, direct sau prin intermediul altor persoane, ajutor, asistență sau consiliere cu privire la proiectarea, comercializarea, organizarea, punerea la dispoziție în vederea implementării sau gestionarea implementării unui aranjament transfrontalier care face obiectul raportării.

implementarea
aranjamentului
transfrontalier

Orice persoană are dreptul să furnizeze A.N.A.F. dovezi că nu a știut și nu ar fi fost rezonabil de așteptat să știe că a fost implicată într-un aranjament transfrontalier care face obiectul raportării. În acest scop, persoana respectivă se poate raporta la toate faptele și circumstanțele relevante, la informațiile disponibile, precum și la cunoștințele sale de specialitate relevante și la capacitatea sa de înțelegere.

fapte și
circumstanțe
relevante

Pentru a fi un intermediar, o persoană trebuie să îndeplinească cel puțin una dintre următoarele condiții suplimentare:

1. să fie rezidentă în scopuri fiscale în România;
2. să aibă un sediu permanent pe teritoriul României prin intermediul căruia să fie furnizate serviciile legate de aranjamentul în cauză;
3. să fie constituită în România sau să fie reglementată de legislația națională a României;
4. să fie înregistrată într-o asociație profesională în legătură cu prestarea de servicii juridice, fiscale sau de consultanță din România.

condiții
suplimentare

sfera
intermediarilor

Având în vedere condițiile de mai sus, este desigur evident că în sfera intermediarilor se plasează consultanții fiscali, experții contabili și contabilii autorizați, avocații, juriștii, persoanele care acordă consultanță financiară, de afaceri sau contabilă și alte persoane. În cadrul acestei categorii trebuie subliniat că se plasează nu doar profesiile reglementate prin legile speciale care le organizează, dar și alte activități care nu impun astfel de rigori.

Sunt astfel incluse în aceeași categorie de entități raportoare și cele care furnizează astfel de servicii.

● Atragem atenția asupra acestui fapt deoarece multe societăți constituite în baza Legii nr. 31/1990 au adăugat printre obiectele de activitate și consultanța de afaceri, așadar pot fi intermediari și alte persoane care se angajează să furnizeze ajutor material, asistență sau consiliere cu privire la aspectele fiscale, financiare, ca activitate economică sau profesională principală, dar nu numai.

Aranjamentele transfrontaliere raportabile

Pentru identificarea aranjamentelor transfrontaliere raportare este mai întâi necesară identificarea, potrivit definiției cuprinse la art. 286 lit. t) din Codul de procedură fiscală, a aranjamentului transfrontalier.

Acesta este definit ca fiind un aranjament care implică fie mai mult de un stat membru, fie un stat membru și o țară terță, dacă este îndeplinită cel puțin una din următoarele condiții:

1. Nu toți participanții la aranjament sunt rezidenți în scopuri fiscale în aceeași jurisdicție.
2. Unul sau mai mulți participanți la aranjament au în același timp rezidență fiscală în mai mult de o jurisdicție.
3. Unul sau mai mulți participanți la aranjament desfășoară o activitate economică în altă jurisdicție prin intermediul unui sediu permanent situat în jurisdicția respectivă, iar aranjamentul constituie totalitatea sau o parte a activității aceluși sediu permanent.
4. Unul sau mai mulți participanți la aranjament desfășoară o activitate economică într-o altă jurisdicție fără a avea rezidența fiscală sau fără a institui un sediu permanent în acea jurisdicție.
5. Un astfel de aranjament are un posibil impact asupra schimbului automat de informații sau asupra identificării beneficiarilor reali.

definirea
aranjamentului
transfrontalier

În sensul lit. t) – y) al art. 291 indice 4 și al Anexei nr. 4, un aranjament transfrontalier include de asemenea o serie de aranjamente. Un aranjament transfrontalier poate cuprinde mai multe etape sau mai multe părți.

etapele
aranjamentului

Lit. Ț) a art. 286 definește aranjament transfrontalier care face obiectul raportării ca fiind orice aranjament transfrontalier care cuprinde cel puțin unul dintre semnele distinctive stabilite în Anexa nr. 4. Acesta este cel mai complex component în analiza aranjamentelor ce fac sau nu obiectul raportării.

testul
beneficiului
principal

Prima și cea mai importantă etapă este reprezentată de *testul beneficiului principal*, analiză în urma căreia se va decide analiza mai aprofundată a aranjamentului sau se poate trage concluzia inexistenței obligației de raportare. Așadar Partea I a Anexei 4 subliniază la pct. 2 că testul beneficiului principal se consideră a fi trecut dacă se poate stabili faptul că beneficiul principal sau unul dintre beneficiile principale pe care o persoană se poate aștepta în mod rezonabil să le obțină de pe urma unui aranjament

transfrontalier, ținând seama de toate împrejurările și circumstanțele relevante, **este obținerea unui avantaj fiscal.**

Ghidul editat de către A.N.A.F. cu privire la DAC6 enumeră printre elementele care definesc avantajul fiscal:

- scutire de taxă/impozit;
- rambursare de taxă/impozit;
- acordarea de restituiri de taxe/impozite sau creșterea taxelor/impozitelor de restituit;
- reducerea sau anularea creanțelor fiscale;
- prevenirea nașterii creanțelor fiscale;
- amânarea termenelor sau perioadelor la care se nasc creanțele fiscale.

**elementele
definitorii**

Definiția termenului nu este exhaustivă și are un sens mai larg care cuprinde orice formă de beneficiu realizabil, cum ar fi de exemplu: maximizarea nivelului deducerilor sau a pierderilor fiscale, diminuarea veniturilor/câștigurilor, devansarea sau avansarea unor termene în raport cu obligațiile de declarare/plată/rambursare, obținerea de rambursări de taxe/impozite sau maximizarea acestor sume, evitarea taxării sau taxarea/impozitarea la un nivel redus.

**beneficii
realizabile**

În acest scop, beneficiarul avantajului fiscal poate utiliza orice metodă aflată la dispoziția sa, inclusiv prin ascunderea activelor sau a identității beneficiarului real.

Trebuie insistat asupra acestei analize pentru a nu fi ulterior necesară o cercetare mai laborioasă cuprinsă în cadrul Părții II a Anexei 4 în care sunt descrise Categoriile de semne distinctive enumerate la lit. A, B și C pct. 1 lit. b) subpct. (i) și lit. c) și d). Pot fi luate în considerare numai în cazul în care trec *testul beneficiului principal*.

Semnele distinctive prevăzute la lit. D – *Semne distinctive specifice referitoare la schimbul automat de informații și la beneficiarii reali* și cele de la lit. E – *Semne distinctive specifice privind prețurile de transfer* vor fi analizate în toate circumstanțele.

Trebuie subliniat încă o dată că obligația de declarare revine intermediarului sau beneficiarului real. Astfel, de exemplu, o societate care furnizează servicii de contabilitate sau care asigură asistență la completarea declarațiilor care constată că societatea care îi este client își organizează o filială într-un alt stat nu va avea obligația să analizeze operațiunea respectivă în raport cu semnele distinctive cuprinse în cadrul Anexei 4. Intermediarul care a construit o schemă ce asigură obținerea unui avantaj fiscal sau contribuabilul relevant, dacă nu există un intermediar, vor avea obligația de analiză și, în final, de declarare.

**obligația de
declarare**

Partea a II-a: Categoriile de semne distinctive

A. Semne distinctive generice legate de testul beneficiului principal

1. Un aranjament transfrontalier în cazul căruia contribuabilul relevant sau un participant la aranjamentul transfrontalier acceptă să respecte o clauză de confidențialitate care îi poate impune să nu comunice modul în care aranjamentul respectiv ar putea duce la obținerea unui avantaj fiscal către alți intermediari sau către autoritățile fiscale.

**clauza de
confidențialitate**

2. Un aranjament transfrontalier pentru care intermediarul este îndreptățit să primească un comision sau o dobândă, o remunerație aferentă costurilor financiare și altor cheltuieli pentru aranjamentul respectiv, stabilite prin referire la:

**remunerație
aferentă
costurilor
financiare**

a) cuantumul avantajului fiscal care rezultă din aranjamentul respectiv; sau

- b) un avantaj fiscal care derivă sau nu din aranjamentul respectiv. Aceasta ar include obligația intermediarului să restituie parțial sau integral comisioanele, în cazul în care avantajul fiscal urmărit ce derivă din aranjamentul respectiv nu a fost obținut parțial sau integral.
3. Un aranjament transfrontalier care conține o documentație și/sau o structură puternic standardizată și care este disponibil pentru mai mult de un contribuabil relevant, fără a fi necesară personalizarea substanțială a acestuia pentru implementare.

• **Exemplu:**

• *Un exemplu ilustrativ cuprins în ghidul A.N.A.F. este cel care constă în înființarea și utilizarea de societăți financiare, în special în țări cu taxare redusă, dacă aranjamentul poate fi utilizat și de alți contribuabili relevanți, fără să implice modificări substanțiale din punctul de vedere al conținutului sau al conceptului. Avantajul fiscal constă în deducerea cheltuielilor cu dobânzile în România și taxarea redusă a veniturilor din dobânzi într-o altă jurisdicție.*

B. Semne distinctive specifice legate de testul beneficiului principal

măsurile
artificiale

1. Un aranjament transfrontalier prin care un participant la aranjamentul respectiv ia măsuri artificiale, prin aceasta înțelegând inclusiv tranzacții transfrontaliere artificiale definite conform art. 11 alin. (3) din Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal, cu modificările și completările ulterioare, care constau în achiziționarea unei societăți care înregistrează pierderi, întreruperea activității principale a respectivei societăți și utilizarea pierderilor societății pentru a reduce obligațiile fiscale, inclusiv prin intermediul unui transfer al acestor pierderi către o altă jurisdicție sau prin accelerarea utilizării acestor pierderi.

• **Exemplu:**

• *Un exemplu în acest sens poate fi reprezentat, conform Ghidului A.N.A.F., de o entitate care înregistrează profit și care are rezidența fiscală în România, în vederea reducerii impozitului pe profit, acționează pentru achiziționarea unei entități dintr-o altă jurisdicție care înregistrează pierdere fiscală. Ulterior activitatea principală a entității achiziționate încetează și entitatea rezidentă în România utilizează pierderea fiscală înregistrată de entitatea achiziționată pentru a diminua profitul impozabil din exercițiile fiscale următoare.*

conversia
veniturilor
în capital

2. Un aranjament transfrontalier care are ca efect conversia veniturilor în capital, donații sau alte categorii de venituri care sunt impozitate la un nivel mai redus sau sunt scutite de la plata impozitelor.

tranzacții
circulare

3. Un aranjament transfrontalier care include tranzacții circulare care au ca rezultat spălarea banilor, anume prin implicarea unor entități interpușe fără alt scop comercial primar sau prin tranzacții care se compensează ori se anulează reciproc sau care au alte caracteristici similare.

C. Semne distinctive specifice asociate tranzacțiilor transfrontaliere

condiții

1. Un aranjament transfrontalier care implică plăți transfrontaliere deductibile, efectuate între două sau mai multe întreprinderi asociate, în cazul în care este prezentă cel puțin una dintre următoarele condiții:
- destinatarul nu este rezident fiscal în nicio jurisdicție;
 - cu toate că destinatarul este rezident fiscal într-o jurisdicție, acea jurisdicție nu impune un impozit pe profit, impune un impozit pe profit la o cotă egală cu

zero ori mai mică de 1% sau este inclusă într-o listă de jurisdicții ale unor țări terțe care au fost evaluate de statele membre, în mod colectiv sau în cadrul Organizației pentru Cooperare și Dezvoltare Economică, și au fost calificate ca fiind necooperante;

- c) plata beneficiază de o scutire integrală de impozit în jurisdicția în care destinatarul este rezident fiscal;
- d) plata beneficiază de un regim fiscal preferențial în jurisdicția în care destinatarul este rezident fiscal.

condiții

2. Deducerile pentru aceeași amortizare a activului sunt solicitate în mai multe jurisdicții.

3. Scutirea de la dubla impunere cu privire la același element de venit sau de capital este pretinsă în mai mult de o jurisdicție.

scutirea
de la dubla
impunere

4. Există un aranjament transfrontalier care include transferuri de active și în cazul căruia există o diferență semnificativă în ceea ce privește suma tratată ca plătită pentru activele respective în jurisdicțiile implicate.

transferul
de active

• **Exemplu:**

• *Un exemplu în acest sens poate fi, în Ghidul A.N.A.F., un aranjament care se referă la transferul unei licențe între societatea stabilită într-un stat membru și o societate afiliată dintr-un alt stat membru. În schimbul cesiunii dreptului de utilizare a licențelor are loc atribuirea de acțiuni ale societății afiliate către societatea afiliată care a inițiat aranjamentul. Aceasta evidențiază cesiunea la valoarea contabilă, la nivelul statului în care se află societatea afiliată ce evidențiază activul achiziționat la valoarea de piață.*

D. Semne distinctive specifice referitoare la schimbul automat de informații și la beneficiarii reali

1. Un aranjament transfrontalier care poate avea ca efect subminarea obligației de raportare instituite potrivit normelor prin care a fost transpusă legislația Uniunii Europene în materie sau oricare alte acorduri echivalente privind schimbul automat de informații referitoare la Conturile Financiare, inclusiv acorduri cu țări terțe, sau care profită de absența unor astfel de legi sau acorduri. Aceste aranjamente transfrontaliere includ cel puțin:

- a) utilizarea unui cont, a unui produs sau a unei investiții care nu reprezintă sau despre care se pretinde că nu reprezintă un Cont Financiar, dar prezintă caracteristici care sunt similare în esență cu cele ale unui Cont Financiar;
- b) transferul Conturilor Financiare sau al activelor către jurisdicții în care nu există obligația schimbului automat de informații privind Conturile Financiare cu statut de reședință a contribuabilului relevant sau utilizarea jurisdicțiilor respective;
- c) reclasificarea veniturilor și a capitalului în produse sau plăți care nu fac obiectul schimbului automat de informații privind Conturile Financiare;
- d) transferul sau conversia unei Instituții Financiare, a unui Cont Financiar sau a activelor acestora într-o Instituție Financiară, un Cont Financiar sau active care nu fac obiectul raportării în cadrul schimbului automat de informații privind Conturile Financiare;
- e) utilizarea entităților legale, aranjamentelor sau structurilor juridice care elimină sau despre care se pretinde că înlătură obligația de raportare a unuia sau mai multor Titulari de cont sau Persoane care exercită controlul, instituită potrivit normelor privind schimbul automat de informații privind Conturile Financiare;

subminarea
obligației
de raportare

f) aranjamente transfrontaliere care subminează sau exploatează slăbiciunile din cadrul procedurilor de diligență fiscală utilizate de Instituțiile Financiare pentru a-și respecta obligațiile de raportare a informațiilor privind Conturi Financiare, inclusiv utilizarea jurisdicțiilor cu regimuri inadecvate sau precare de asigurare a respectării legislației privind combaterea spălării banilor ori cu cerințe precare în materie de transparentă, cu privire la persoanele juridice sau construcțiile juridice.

2. Un aranjament transfrontalier care implică un lanț juridic sau de beneficiari reali netransparent, ce utilizează persoane, aranjamente juridice sau structuri:

- a) care nu desfășoară o activitate economică semnificativă susținută de personal, echipamente, active și spații de lucru adecvate; și
- b) care sunt încorporate, gestionate, rezidente, controlate sau stabilite în orice altă jurisdicție decât cea de rezidență a unuia sau mai multor beneficiari reali ai activelor deținute de aceste persoane, construcții juridice sau structuri; și
- c) în cazul în care beneficiarii reali ai acestor persoane, construcții juridice sau structuri, astfel cum sunt definite în Directiva (UE) 2015/849 a Parlamentului European și a Consiliului din 20 mai 2015 privind prevenirea utilizării sistemului financiar în scopul spălării banilor sau finanțării terorismului, de modificare a Regulamentului (UE) nr. 648/2012 al Parlamentului European și al Consiliului și de abrogare a Directivei 2005/60/CE a Parlamentului European și a Consiliului și a Directivei 2006/70/CE a Comisiei, devin neidentificabili.

aranjamente
juridice

E. Semne distinctive specifice privind prețurile de transfer

1. Un aranjament transfrontalier care implică utilizarea unor reglementări unilaterale privind „zona de siguranță”, potrivit înțelesului atribuit acestei noțiuni de Liniile directoare privind prețurile de transfer emise de către Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică pentru societățile multinaționale și administrațiile fiscale, cu modificările și completările ulterioare.

liniile
directoare

Exemplu:

Conform exemplului cuprins în Ghidul ANAF, un aranjament transfrontalier care implică utilizarea unor reglementări unilaterale privind „zona de siguranță”, potrivit înțelesului atribuit acestei noțiuni de Liniile directoare privind prețurile de transfer emise de către Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică pentru societățile multinaționale și administrațiile fiscale, cu modificările și completările ulterioare. „Zona de siguranță” (safe harbour) este descrisă ca o prevedere legală a unei jurisdicții care se aplică unei categorii de contribuabili sau tranzacții, prin care contribuabilii eligibili sunt scutiți de anumite obligații impuse în mod normal de regulile privind prețurile de transfer.

Doar aranjamentele cărora li se aplică zone de siguranță unilaterale se circumscriu acestui semn distinctiv, respectiv aranjamentele care presupun utilizarea unor măsuri de simplificare care nu implică determinarea prețurilor pe baza principiului „arm’s length” astfel cum este definit de Liniile directoare privind prețurile de transfer emise de către Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică pentru societățile multinaționale și administrațiile fiscale, cu modificările și completările ulterioare (Capitolul IV, secțiunea E din Liniile directoare prevăd exemple de zone de siguranță).

2. Un aranjament transfrontalier care implică transferul de active necorporale greu de evaluat. Noțiunea „active necorporale greu de evaluat” vizează activele necorporale sau drepturile asupra acestora pentru care, la momentul transferului lor între întreprinderi asociate:
- nu există elemente comparabile fiabile; și
 - la data la care a fost încheiată tranzacția, previziunile privind viitoarele fluxuri de numerar sau veniturile preconizate a fi obținute din activul necorporal transferat sau ipotezele utilizate în evaluarea activului necorporal sunt incerte, generând dificultăți în preconizarea nivelului final de succes al activului necorporal la momentul transferului.
3. Un aranjament transfrontalier care implică un transfer transfrontalier de funcții și/sau riscuri și/sau de active în interiorul unui grup, dacă veniturile anuale preconizate, determinate înainte de a calcula impactul dobânzilor și a impozitelor asupra acestora (EBIT), în perioada de 3 ani ulterioară transferului, de către entitatea/entitățile între care se realizează transferul, sunt mai mici de 50% din EBIT anuale preconizate de către această entitate/aceste entități care efectuează transferul dacă transferul nu ar fi avut loc.

active
necorporale
greu de
evaluat

Pentru a putea stabili dacă acest semn distinctiv se aplică aranjamentului, se impune efectuarea a două previziuni pe o perioadă de trei ani, ulterioară transferului, una care să fie bazată pe situația entităților implicate în transfer, dacă acesta nu ar fi avut loc, și a doua previziune bazată pe situația entităților implicate în transfer, dacă acesta ar fi efectuat.

O problemă ridicată în practică: dacă, spre exemplu, serviciile de transport, dar și serviciile în general, efectuate între entități rezidente în statele enumerate în „Lista UE a jurisdicțiilor necooperante în scopuri fiscale” ANEXA 1 și 2, sunt susceptibile de declarare din perspectiva DAC6. Aceasta în condițiile în care serviciile de transport aferente importurilor sau exporturilor sunt efectuate la solicitarea partenerilor din România sau străinătate fără a avea ca scop evitarea de taxe.

O altă întrebare are în vedere obligația de raportare în cazul plății de dividende către asociatul unic rezident fiscal în UE, având în vedere că este scutit de impozit în România în temeiul dispozițiilor art. 229 din Codul fiscal, dat fiind faptul că sunt îndeplinite toate condițiile de scutire atât la nivelul plătitorului, cât și al beneficiarului.

plata de
dividende
către asociat

Ca răspuns la problemele enunțate mai sus, opinie confirmată, de asemenea, și de comunicatele de presă ale Ministerului Finanțelor Publice, din perspectiva obligației de declarare a aranjamentelor transfrontaliere raportabile (DAC6), nu vor fi avute în vedere țările din anexa II cum sunt Turcia, Australia, Maroc, ci doar cele din anexa 1 din Lista UE a jurisdicțiilor necooperante în scopuri fiscale, din a cărui titlu se subliniază în mod expres caracterul necooperant, element inexistent în cazul jurisdicțiilor din anexa 2. De altfel, potrivit aceluiași surse, urmează a fi modificat corespunzător și art. 25 alin. (4) lit. f) indice 1 din Codul fiscal referitor la caracterul nedeductibil al cheltuielilor efectuate în raport cu tranzacțiile cu entități din aceste jurisdicții.

Obligația de raportare, în conformitate cu art. 291 indice 4 din Codul de procedură fiscală, realizată prin formularul aprobat prin O.P.A.N.A.F. nr. 1.029/2020 emis în aplicare, revine în general intermediarului care a construit aranjamentul transfrontalier raportabil astfel cum este definit la art. 286 lit. v) și, respectiv, lit. t) cu referire la descrierea de detaliu cuprinsă în Anexa 4 din Codul de procedură fiscală și doar în situația în care intermediarul

obligația de
raportare

este supus unei obligații de respectare a secretului sau dacă beneficiarul relevant a construit el însuși aranjamentul transfrontalier raportabil, acesta este obligat la întocmirea și depunerea raportării menționate mai sus.

Desigur că problematica DAC6 este deosebit de amplă, însă ea se poate simplifica din perspectiva clarificării persoanelor care au obligația de raportare, dar și cu privire la elementul esențial menționat în cadrul Anexei 4 la Codul de procedură fiscală, în care este subliniată necesitatea realizării inițiale a testului beneficiului principal.

Nedepășirea acestuia nu mai impune parcurgerea celorlalte analize detaliate cuprinse în Partea a II-a a Anexei în cadrul lit. B, C, D și E. Așadar, „testul beneficiului principal” se consideră a fi trecut dacă se poate stabili faptul că beneficiul principal sau unul dintre beneficiile principale pe care o persoană se poate aștepta în mod rezonabil să le obțină de pe urma unui aranjament transfrontalier, ținând seama de toate împrejurările și circumstanțele relevante, este obținerea unui avantaj fiscal.

obținerea
avantajului
fiscal

X

Din analiza informațiilor furnizate nu se poate considera că operațiunile de distribuire de dividende au ca scop obținerea unui avantaj fiscal, chiar dacă, în raport cu soluțiile de implementare a unor Directive UE, regimul fiscal al acestora este cel de neimpozitare.

schema de
înființare
a unei
societăți

În cazul în care nu a fost contractat un intermediar care să identifice și să recomande aranjamente de obținere de avantaje fiscale în urma acordării dividendului, ori dacă beneficiarul nu a realizat el însuși un astfel de aranjament transfrontalier raportabil, atunci nu va exista obligația de raportare. În cazul în care o astfel de schemă de înființare a unei societăți în România, având ca finalitate un avantaj fiscal a fost construită de către societatea-mamă din UE, acesteia îi va reveni obligația de raportare, potrivit legii interne de implementare a Directivei UE 822/2018.

Termene de declarare

amânarea
depunerii
declarațiilor

Termenele stabilite inițial prin O.G. nr. 5/2020 prin care a fost implementată Directiva UE 822/2018 au fost modificate prin O.U.G. nr. 107/2020 care a implementat amânarea depunerii declarațiilor la nivelul UE, ca urmare a Directivei 2020/876 adoptate în contextul pandemiei de Covid-19.

Astfel, intermediarii sau contribuabilii relevanți, după caz, raportează:

- până la data de 28 februarie 2021, potrivit prevederilor art. 291 indice 4 din Codul de procedură fiscală, informațiile prevăzute cu privire la aranjamentele transfrontaliere care fac obiectul raportării, al căror prim pas în demersul de implementare a fost efectuat în perioada 25 iunie 2018 – 30 iunie 2020;
- unele termene de 30 de zile, detaliate în cadrul Secțiunii corespunzătoare termenelor de declarare, vor începe să curgă începând cu 1 ianuarie 2021;
- alte termene se stabilesc pentru data de 30 aprilie 2021.

Concret, începând cu ianuarie 2021, obligațiile de raportare curente ale intermediarilor se împlinesc, conform art. 291 indice 4 alin. (1), în termen de 30 de zile de la care au luat cunoștință sau de la care se află în posesia ori sub controlul lor aranjamentele transfrontaliere care fac obiectul raportării. În detaliu, termenul începe să curgă în funcție de momentul la care survine mai întâi oricare dintre cazurile de mai jos:

- a) din ziua următoare datei la care aranjamentul transfrontalier care face obiectul raportării este pus la dispoziție în vederea implementării; sau

- b) din ziua următoare datei la care aranjamentul transfrontalier care face obiectul raportării este pregătit pentru implementare; sau
- c) din momentul în care a fost făcut primul pas în demersul de implementare a aranjamentului transfrontalier care face obiectul raportării.

Intermediarii, reprezentați ca orice persoană care, având în vedere faptele și circumstanțele relevante și pe baza informațiilor disponibile, a cunoștințelor de specialitate relevante și a înțelegerii necesare pentru furnizarea acestor servicii, știu sau ar fi rezonabil de așteptat să știe că s-au angajat să furnizeze, direct sau prin intermediul altor persoane, ajutor, asistență sau consiliere cu privire la proiectarea, comercializarea, organizarea, punerea la dispoziție în vederea implementării sau gestionarea implementării unui aranjament transfrontalier care face obiectul raportării, au obligația de a raporta A.N.A.F. informațiile relevante în termen de 30 de zile începând din ziua următoare datei la care au furnizat ajutor, asistență sau consiliere în mod direct sau prin intermediul altor persoane.

În cazul aranjamentelor comercializabile, intermediarul întocmește la fiecare 3 luni un raport prin care furnizează A.N.A.F. informațiile noi sau actualizate care fac obiectul raportării, devenite disponibile de la depunerea ultimului raport.

În cazul în care intermediarul are obligația de raportare a informațiilor cu privire la un aranjament transfrontalier care face obiectul raportării la autoritățile competente din mai multe state membre, atunci aceste informații vor fi raportate numai la autoritățile competente din statul membru care ocupă primul loc în lista de mai jos:

- a) statul membru în care intermediarul își are rezidența fiscală;
- b) statul membru în care intermediarul are un sediu permanent prin intermediul căruia sunt furnizate serviciile legate de aranjamentul în cauză;
- c) statul membru în care intermediarul este constituit sau de a cărui legislație este reglementat;
- d) statul membru în care intermediarul este înregistrat într-o asociație profesională în legătură cu servicii de natură juridică, fiscală sau de consultanță.

**actualizarea
raportului**

În situația în care există o obligație de raportare multiplă, intermediarul este exonerat de la îndeplinirea acesteia în România dacă deține și prezintă A.N.A.F. dovezi concludente din care reiese că aceleași informații au fost raportate autorității competente într-un alt stat membru.

**obligația de
raportare
multiplă**

În ceea ce privește obligația de raportare a contribuabilului relevant, termenul de transmitere a formularului este de 30 de zile calculate începând cu următoarea dată în care survine mai întâi oricare dintre momentele următoare:

- a) aranjamentul transfrontalier care face obiectul raportării este pus la dispoziția respectivului contribuabil relevant în vederea implementării;
- b) aranjamentul transfrontalier care face obiectul raportării este pregătit pentru implementarea de către contribuabilul relevant;
- c) momentul în care a fost făcut primul pas în procesul de implementare în legătură cu contribuabilul relevant.

În cazul în care contribuabilul relevant are obligația de raportare a informațiilor privind aranjamentul transfrontalier care face obiectul raportării la autoritățile competente din mai multe state membre, aceste informații sunt raportate numai autorităților competente din statul membru care ocupă primul loc în lista de mai jos:

- a) statul membru în care contribuabilul relevant își are rezidența fiscală;
- b) statul membru în care contribuabilul relevant are un sediu permanent care beneficiază de aranjamentul în cauză;
- c) statul membru în care contribuabilul relevant obține venituri sau generează profituri, deși nu își are rezidența fiscală și nici nu are un sediu permanent într-un stat membru;

**autoritățile
competente**

d) statul membru în care contribuabilul relevant desfășoară o activitate, deși nu își are rezidența fiscală și nici nu are un sediu permanent într-un stat membru.

! O altă situație reglementată în cadrul alin. (12) al art. 291 indice 4 este aceea în care există o obligație de raportare în mai multe state membre. În această ipoteză, contribuabilul relevant este exonerat de obligația de a raporta dacă prezintă A.N.A.F. dovezi concludente din care să rezulte că obligația de raportare a fost îndeplinită către autoritățile competente dintr-un alt stat membru.

Dacă obligația de raportare revine contribuabilului relevant, dar există mai mulți contribuabili relevanți, contribuabilul relevant care raportează informațiile este cel care ocupă primul loc în următoarea ordine, fiind exonerate cei care dețin dovezi că raportarea a fost efectuată de către un alt contribuabil relevant:

- a) contribuabilul relevant care a convenit cu intermediarul cu privire la aranjamentul transfrontalier care face obiectul raportării;
- b) contribuabilul relevant care gestionează implementarea aranjamentului transfrontalier care face obiectul raportării.

intermediari
implicați

Și pentru situația în care există mai mulți intermediari, obligația de raportare a informațiilor cu privire la aranjamentul transfrontalier care face obiectul raportării revine tuturor intermediarilor implicați în același aranjament transfrontalier care face obiectul raportării. Oricare dintre intermediarii implicați în același aranjament transfrontalier care face obiectul raportării poate fi exonerat de la obligația de raportare către A.N.A.F. dacă deține dovezi concludente din care să rezulte că informațiile au fost raportate de un alt intermediar.

X Din perspectiva obligațiilor de declarare pe termen lung, trebuie subliniat alin. (16) al art. 291 indice 4 care statuează obligația contribuabilului relevant de a raporta A.N.A.F. informațiile cu privire la utilizarea aranjamentului transfrontalier care face obiectul raportării în fiecare an în care acesta a fost utilizat.

Formularul de raportare

aprobarea
formularului

Raportarea aranjamentelor se realizează cu ajutorul formularului PDF inteligent care se regăsește pe pagina de internet www.anaf.ro, de către persoana obligată să raporteze sau de către un împuternicit al acesteia. Formularul este aprobat prin O.P.A.N.A.F. nr. 1.029/2020 privind aprobarea formularului utilizat de intermediarii sau contribuabilii relevanți, după caz, în vederea raportării informațiilor cu privire la aranjamentele transfrontaliere care fac obiectul raportării.

Formularul inteligent permite raportarea mai multor aranjamente transfrontaliere în situația în care persoana care raportează îndeplinește aceeași calitate de intermediar sau contribuabil relevant în toate aceste aranjamente.

modalități de
depunere

Modalitățile de depunere a declarației privind aranjamentele transfrontaliere care fac obiectul raportării sunt următoarele:

- e-guvernare.ro pentru posesorii de certificat digital calificat;
- prin SPV pentru persoane fizice care au credențiale, user și parolă. Această facilitate va fi cel mai probabil disponibilă într-o etapă ulterioară (având în vedere faptul că forma/validările au fost definitivare oarecum de curând, iar volumul de lucru este foarte mare).

Cu privire la completarea formularului câteva sunt elementele care presupun analiza cu atenție a datelor înscrise în cuprinsul acestuia.

B – Calitatea, obligația și rolul declarantului în raport cu aranjamentul transfrontalier

În cadrul acestei subsecțiuni se va completa mai întâi informația cu privire la calitatea declarantului, respectiv intermediar sau contribuabil relevant, urmând să fie completate, în funcție de calitatea declarantului, și câmpurile „Obligație de raportare” și „Rolul”. Aceste ultime câmpuri au ca scop colectarea informației cu privire la situația care a determinat raportarea aranjamentului.

calitatea
declarantului

C – Contribuabili

Se completează cu informații referitoare la persoanele participante în cadrul aranjamentului, respectiv, contribuabil(i) relevant(i), întreprinderi asociate și persoane afectate.

D – Alți intermediari

Se completează cu informații privind alți intermediari implicați în aranjament, persoane fizice sau juridice, rolul acestora (proiectant/promotor/implementator sau furnizor de servicii/asistent). Excepții naționale – se bifează în situația în care intermediarului îi sunt aplicabile prevederi legale referitoare la privilegiul secretului profesional.

privilegiul
secretului
profesional

E – Persoane afectate

Se completează cu informații privind persoanele fizice și juridice care au calitatea de persoane afectate de un aranjament transfrontalier raportabil.

Persoanele afectate sunt alte persoane fizice, juridice sau orice alte entități afectate de un aranjament, care nu sunt intermediari, contribuabili relevanți sau întreprinderi asociate.

F – Informații despre aranjamentul transfrontalier

- a) Numărul unic de identificare al aranjamentului transfrontalier este un număr care se alocă intern de către declarantul aranjamentului și este un câmp obligatoriu limitat la 5 caractere alfa numerice A-Z și 0-9.
- b) Câmpul „Data” se completează cu data la care a fost făcut primul pas sau va fi făcut primul pas în implementarea aranjamentului transfrontalier. În cazul aranjamentelor comercializabile există caseta cu opțiunea „Data nu este cunoscută”, dacă această informație nu este disponibilă.

Pentru testul beneficiului principal, anterior selectării semnului distinctiv specific aranjamentului, se va bifa, după caz, caseta DA/NU de la prima întrebare, care are ca scop să determine dacă semnul distinctiv este legat de Testul beneficiului principal (A, B, C1bi, C1c sau C1d). Unui aranjament îi pot fi alocate mai multe semne distinctive.

testul
beneficiului
principal

Modelul formularului prin intermediul căruia se raportează aranjamentele transfrontaliere care fac obiectul raportării este prezentat mai jos.